

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/74/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8317200846
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8317200846.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Straku a členov senátu JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobcu: Štátny fond rozvoja bývania, Lamačská cesta 8, Bratislava, IČO: 31 749 542, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou AENEA Legal s.r.o., Jozefská 3, Bratislava, proti žalovaným: 1) Q. Č., K.. X.X.XXXX, O. Č. XXX, 2) W. Č., K.. X.XX.XXXX, O. Č. XXX, o zaplatenie 17 146,18 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 10Csp/19/2017-130 zo dňa 06.03.2018 takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje sa rozsudok v zamietavom výroku.

II. Zrušuje sa rozsudok vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia sa vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol:

„Žalovaní v 1. a 2. rade súd p o v i n n í zaplatiť žalobcovi sumu 17 146,18 eur spolu s nesplateným zmluvným úrokom vo výške 759,72 eur, nesplateným úrokom z omeškania vo výške 104,40 eur, úrokom z omeškania vo výške 8,05% ročne od 12.12.2015 zo sumy 17 146,18 eur do zaplatenia a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných.“

V prevyšujúcej časti súd žalobu žalobcu z a m i e t a.

Priznáva žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 79,64% voči žalovaným v 1. a 2. rade.

O výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 1, § 12, § 4 ods. 1 zákona č. 124/1996 Z.z. o Štátnom fonde rozvoja bývania, § 261 ods. 3 písm. d), § 497, § 499, § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 48 ods. 1 a 2, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3, § 53 ods. 5, § 53 ods. 9, § 54 ods. 1 a 2, § 121 ods. 3, § 451 ods. 1 a 2, § 456, § 457, § 458 ods. 1, § 511 ods. 1, § 559, § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 3, ods. 1 a 2, § 10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., § 2 ods. 1 písm. a) a b), § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, čl. 2 písm. c), čl. 3 ods. 1 až 3, čl. 5, čl. 6, čl. 7 ods. 1 smernice Rady č. 93/13/EHS.

3. V odôvodnení uviedol, že zmluvný vzťah medzi žalobcom a žalovanými založený zmluvou o poskytnutí podpory podľa zák. NR SR č. 124/1996 Z.z. zo dňa 24.09.2002 vyhodnotil ako spotrebiteľský.

4. Právna úprava odstúpenia od zmluvy obsiahnutá v Občianskom zákonníku je pre spotrebiteľa výhodnejšia.

5. Odstúpenie od úverovej zmluvy má účinky ex tunc, teda spätne ku dňu uzavretia zmluvy, úverová zmluva by sa tak od začiatku zrušila, pričom v súlade s ust. § 457 Občianskeho zákonníka ak by bola zmluva zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

6. Žalovaní na istine neuhradili ku dňu podania žaloby sumu 17 146,18 eur. V tejto časti súd považoval žalobu za dôvodnú a žalovaných zaviazal žalobcovi túto sumu zaplatiť.

7. Nakoľko sa žalovaní dostali do omeškania s plnením peňažného záväzku, súd ich zaviazal na zaplatenie úroku z omeškania z dlžnej sumy vo výške 8,05 % ročne.

8. Súd nepovažoval žalobu za dôvodnú v časti uplatneného nároku žalobcu na zaplatenie nákladov spojených s vymáhaním pohľadávky pred podaním žaloby vo výške 251,09 eur, ktorého nároku sa domáhal v zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, nakoľko sa nejedná podľa názoru súdu o náklady spojené s uplatnením pohľadávky voči žalovaným, nakoľko ako aj sám žalobca uviedol, jedná sa o náklady spojené s odstúpením od úverovej pozostávajúce z odmeny za úkon právnej služby zástupcu žalobcu a režijného paušálu. Jedná sa o náklady spojené s úkonom žalobcu, ktorý síce vykonal vo vzťahu k žalovaným, avšak v dôsledku využitia jeho práva na odstúpenie od úverovej zmluvy v zmysle dojednaní dohodnutých medzi stranami sporu.

9. Takýto úkon, nie je možné považovať za úkon, v súvislosti s ktorým by vznikli náklady vymáhania pohľadávky žalobcu, jedná sa o úkon, ktorým dlžníka upovedomuje o realizácii svojho práva na odstúpenie od zmluvy a o výške aktuálneho zostatku pohľadávky, vzhľadom na daný jeho právny úkon, ktorú je dlžník povinný jednorázovo uhradiť.

10. Súd zároveň zamietol aj návrh v časti zmluvnej pokuty ako aj v časti zmluvného úroku vo výške 3,60% od 12.12.2015 do zaplatenia, keďže ide o bezdôvodné obohatenie, kde si strany majú vydať to, čo si navzájom poskytli.

11. O trovách konania rozhodol podľa § 255 CSP.

12. Proti rozsudku, a to proti zamietavému výroku a výroku o trovách konania podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Namietal, že veriteľ má právo v zmysle § 506 Obchodného zákonníka požadovať úrok nielen do času odstúpenia od zmluvy, ale aj za obdobie po odstúpení od zmluvy až do úplného vrátenia peňažných prostriedkov. Povinnosť platiť úroky z nevrátenej časti úveru vyplýva zo zmluvy o úvere a trvá aj po účinnosti odstúpenia. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom priznal nárok v časti kapitalizovaného úroku z omeškania vo výške 104,40 Eur, čo je v rozpore s odôvodnením rozsudku týkajúceho sa zániku zmluvného vzťahu podľa Občianskeho zákonníka, zrušením zmluvy od počiatku. Súd prvej inštancie sa žiadnym spôsobom nezaoberal samotnou dôvodnosťou nároku na zmluvnú pokutu. Rozsudok je preto nepreskúmateľný. Vo vzťahu k aplikácii ust. smernice Rady 93/13/EHS uviedol, že žalobca sa žiadnym spôsobom nezúčastňuje súťaže na úverovom trhu, nakoľko v tomto smere nemá žiadneho konkurenta. Je zriadený zákonom č. 150/2013 Z.z. za účelom podpory zveľaďovania bytovej politiky. Voči určitým skupinám obyvateľstva, ktoré sú právne naopak znevýhodnené na komerčnom úverovom trhu. Žalobca nepôsobí na vnútornom trhu EÚ. Poukázal na ust. § 7, § 12, § 16 zákona o štátnom fonde rozvoja bývania. Nemožno prijať záver, že zmluva je typovou alebo formulárovou zmluvou. Žiadateľ má objektívnu možnosť oboznámiť sa so zmluvou ešte pred jej uzatvorením. Zmluva o poskytnutí podpory nie je spotrebiteľskou zmluvou, nakoľko nespĺňa zákonnú definíciu spotrebiteľskej zmluvy svojou povahou, spravuje sa ust. Obchodného zákonníka, tiež žalobca nespĺňa definíciu dodávateľa. Obchodný zákonník určuje v súvislosti s daným zmluvným vzťahom charakter absolútneho obchodu, ktorý odráža práve zákonné ustanovenie, ktoré nemožno subsumovať pod ustanovenia Smernice. Nie je v záujme žalobcu stanoviť v zmluvách o úvere podmienky, ktoré by boli na škodu druhej zmluvnej strane, ale práve naopak, žalobca uzatvára zmluvy s výrazne výhodnejšími podmienkami ako na komerčnom trhu. Žalobcovi vznikol nárok na zmluvnú pokutu v zmysle čl. VIII. bod 4. Zmluvy o úvere. Spôsob určenia výšky zmluvnej pokuty je v zmluve uvedený jednoznačne. Nárok v časti zmluvnej pokuty sa má spravovať v zmysle ustanovení Obchodného

zákonníka, ako sankcia za porušenie zmluvných podmienok zo strany žalovaných. Vzhľadom na povahu zmluvy o úvere týkajúcu sa úrokovej sadzby, lehoty splatnosti úveru ako aj výšky mesačnej splátky je výška zmluvnej pokuty primeraná. Uplatnené náklady spojené s uplatnením pohľadávky predstavujú príslušenstvo samotnej pohľadávky, čo vyplýva z ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka. V prípade úkonu právnej služby - odstúpenie od úverovej zmluvy sa jednalo o účelne vynaložené náklady na to, aby mohlo byť úspešne uplatnené právo žalobcu na súde. Žalovaní nijakým spôsobom nereagovali na zaslané odstúpenie. Vznik nákladov spojených s uplatnením pohľadávky bol vyvolaný výlučne žalovanými. V dôsledku ich konania v rozpore so zmluvou. Na podporu svojich argumentov dal do pozornosti rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 M Obdo 2/2010 zo dňa 09.06.2010, bod 20 preambuly, čl. 6 ods. 3 Smernice Európskeho parlamentu a rady 2011/7/EÚ. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu zmenil tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu a žalobcovi prizná nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, alternatívne, aby odvolací súd odvolaním napadnuté výroky zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania.

13. Žalovaní sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

14. Žalobca v podaní doručenom odvolaciemu súdu dňa 09.07.2018 uviedol, že účel spĺňa podmienku poskytnutia úveru na stavebné úpravy existujúcej stavby, preto je zo zákona vylúčený ako spotrebiteľský úver. Zmluvná pokuta je primeraná, úver je úročený zmluvným úrokom vo výške 3,1 % ročne, v predmetnej veci nejde o duplicitné sankcionovanie žalovanej strany za porušenie zmluvných podmienok. V čase uzatvorenia úverovej zmluvy bol v ust. § 52 OZ použitý pojem predávajúci, ktorý bol až novelou zmenený na dodávateľa. Nárok na úrok patrí veriteľovi až do času splatenia istiny.

15. V podaní doručenom odvolaciemu súdu dňa 26.11.2018 žalobca poukázal na aktuálnu rozhodovaciu prax vo veci žalobcu, a to rozsudok Okresného súdu Bardejov č.k. 5C/197/2015-164 zo dňa 16.02.2017, uznesenie Krajského súdu v Prešove č.k. 25Co/79/2017-254 zo dňa 17.04.2018, rozsudok Okresného súdu Bardejov č.k. 5C/197/2015-342 zo dňa 30.08.2018, uznesenie Krajského súdu v Trnave č.k. 10Co/122/2017-318 zo dňa 24.04.2018.

16. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa zásad uvedených v § 379 až § 381 zákona č. 160/2015 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP).

17. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver.

18. Dôležitou je právna otázka, či vôbec ide o spotrebiteľskú vec. Najvyšší súd Slovenskej republiky obdobnú vec posúdil ako nie spotrebiteľskú (uznesenie z 29.4.2019 č.k. 4Cdo 106/2018) s odôvodnením, že smernici Rady 93/13 ES o nekalých podmienkach v spotrebiteľských veciach nepodliehajú prípady, ak zmluvné podmienky odrážajú záväzné zákonné alebo regulačné ustanovenia, čo je práve prípad Štátneho fondu rozvoja bývania, ktorý nemôže použiť voľnú úvahu ale zákonom stanovené pravidla.

19. Od uvedeného názoru sa odvolací súd odkláňa (§220 ods.3 Csp). Predovšetkým treba uviesť, že Fond používa formulárovú agendu. Stačí porovnať rôzne zmluvy a je evidentné, že sa zmluvné podmienky typovo opakujú. Menia sa samozrejme dlžníci či výška úveru. Zákon síce Fondu ukladá použiť určité zmluvné podmienky, no zákonom stanovené zmluvné podmienky nie sú jediné možné. Za všetko hovorí veta v zákone č.124/1996 Z.z. „Zmluva musí obsahovať „najmä“ „ Nič teda nebráni Fondu, aby použil aj iné zmluvné dojednanie ako to, ktoré je slovami smernice „záväzným zákonným alebo regulačným ustanovením“ (čl.1bod 2 smernice). Pritom akú inú než „voľnú úvahu“ použije ŠFRB pri tých zmluvných dojednaniach, ktoré môže dojednať tzv. navyše oproti odporúčaníu zákona (arg.slovo „najmä“).

20. Ale aj keby tomu tak nebolo, teda že niet slova zákona „najmä“, zákon ako zmluvné podmienky ukladá použiť podmienky súkromného práva, ktoré sú veľmi všeobecné akými sú „zabezpečenie záväzkov (§12ods.2 písm.d/ zákona) alebo „sankcie za porušenie zmluvných podmienok“ (písm.g/). Nemožno pritom vylúčiť dojednanie sankcie, ktorá bude vykazovať znaky neprijateľnosti pre jej neprimeranosť (§53ods.4 písm.k/ OZ). Lenže podľa vyššie uvedeného názoru by sa súd v podstate ani

nepracoval k súdnej kontrole, pretože tá je prípustná iba v spotrebiteľskej veci a takými bez ďalšieho nemajú byť veci ŠFRB. Nejasnosti vyvstávajú aj v prípade neprijateľného zabezpečenia a či v takomto prípade má súd aktivovať súdnu kontrolu podľa §53 ods.1 OZ.

21. Odvolací súd rozumie špecifikám ŠFRB, no zmluvy ním dojednávané nie sú ako celok zakotvené v žiadnom kogentnom pravidle zákona. Naopak zákon síce ukladá povinné zmluvné náležitosti, no najmenej vyššie uvedené zmluvné podmienky sú založené na pravidlách zákona, ktoré majú aj dispozitívnu povahu. Produkty, ktoré poskytuje ŠFRB sú úvermi a tento inštitút nie je založený len na kogentných pravidlách ale aj dispozitívnych normách. Natíska sa ďalšia komplikácia, že judikatúra Súdneho dvora EÚ síce bráni aplikácii smernice pri klauzulách, ktoré sú kopírovaním záväzného zákonného pravidla (kogentného) no nie zmluvnej klauzuly, ktorá vychádza z dispozitívnej normy pri odklone v neprospech spotrebiteľa v relevantnej intenzite.

22. Súdny dvor vo viacerých prípadoch skonštatoval, že verejnoprávne subjekty nie sú vyňaté z pôsobnosti smernice. Dá sa predpokladať, že na verejnoprávne subjekty ako dodávateľov pre spotrebiteľov vždy bude dopadať určitá zákonná regulácia ako pri ŠFRB, no je na súdoch, aby poctivo odlišili klauzuly, ktoré podliehajú súdnej kontrole (porov. C-34/13, ECLI:EU:C:2014:2189 „Článok 1 ods. 2 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že zmluvná podmienka obsiahnutá v zmluve, ktorú uzavrel predajca alebo dodávateľ so spotrebiteľom, je vylúčená z pôsobnosti tejto smernice len vtedy, ak uvedená zmluvná podmienka odráža obsah záväzného zákonného alebo regulačného ustanovenia, čo overiť prináleží vnútroštátnemu súdu“ ; tiež EÚ C-488/11, C-92/11)

23. Odvolací súd poznamenáva, že aplikácia smernice (formulárovej smernice ,pozn. súdu) bola súdnym dvorom zastabilizovaná pri nespochybniteľnom podnikateľskom úvere a to vo vzťahu k zabezpečeniu podnikateľského úveru právnickej obchodnej spoločnosti (C- C-74/15, cit. Článok 1 ods. 1 a článok 2 písm. b) smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa majú vykladať v tom zmysle, že táto smernica sa môže použiť na zmluvu o zabezpečení záväzku nehnuteľnosťou alebo zmluvu o ručení uzavretú medzi fyzickou osobou a úverovou inštitúciou s cieľom zabezpečiť splnenie povinností, na ktoré sa zaviazala obchodná spoločnosť voči tejto inštitúcii v úverovej zmluve, ak táto fyzická osoba konala s cieľom, ktorý nesúvisí s jej obchodom, podnikaním alebo povoláním, a k uvedenej spoločnosti nemá žiadny funkčný vzťah“. Alebo pri úvere poskytnutom verejnoprávnou vzdelávacou inštitúciou (C-147/16, ECLI:EU:C:2018:320 ,bod 51 „Z toho vyplýva, že článok 2 písm. c) smernice 93/13 z rozsahu jej pôsobnosti nevylučuje ani subjekty vykonávajúce úlohy všeobecného záujmu, ani subjekty s verejnoprávnym postavením (pozri analogicky rozsudok z 3. októbra 2013, Centrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs, C-59/12, EU:C:2013:634, bod 32). Okrem toho, ako uviedla generálna advokátka v bode 57 svojich návrhov, keďže úlohy verejného charakteru a úlohy vo všeobecnom záujme sa často vykonávajú ako činnosti, ktorých cieľom nie je dosiahnutie zisku, pre definovanie „predajcu alebo dodávateľa“ podľa tohto ustanovenia nie je relevantné, či cieľom organizácie je alebo nie je dosahovanie zisku“.

24. Dokonca aj keby sme pripustili, že celá zmluva je kopírovaním kogentného zákonného textu, tak ani v takom prípade nemožno vylúčiť spotrebiteľsko-právny rozmer z pohľadu tento krát nie zmluvných podmienok ale nekalých obchodných praktík. Tie prichádzajú do úvahy nielen pri vzniku právneho vzťahu ale aj pri trvaní či po jeho zániku. Súdom nemôže resignovať na vyvodenie dôsledkov ani z pohľadu pravidiel transponovaných zo smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“). Termín dodávateľ či predajca a na druhej strane spotrebiteľ musí byť ex offo chránený aj podľa zákona spotrebiteľského kódexu zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

25. Fakt je ten, že aj ŠFRB používa úroky a používa ich aj pre seba. Používa sankcie, zabezpečenie a celý rad iných inštitútov ako hociktorý iný dodávateľ. Odvolací súd nemá pochybnosti o spotrebiteľsko-právnej povahe predmetnej úverovej služby, ktorú žalovaní neprijali na podnikanie.

26. Otázka spotrebiteľskej povahy predmetnej veci je doslova kruciálnou, pretože pri dualistickej právnej úprave rôznych inštitútov súkromného práva práve od jej zodpovedania závisí správna aplikácia hmotného a procesného práva, najmä ustanovení k sporom so slabšou zmluvnou stranou.

27. Nie je teda dôvodná odvolacia námietka, že zmluvný vzťah medzi účastníkmi nie je vzťahom spotrebiteľským. Smernica Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách predpokladá vecnú pôsobnosť aj pri dodávateľoch verejnoprávnej povahy (čl. 2 písm. c)). Spotrebiteľsko-právna ochrana nekončí pri perfektných spotrebiteľských zmluvách, ale je opodstatnená aj pri právach z porušenia práva (náhrada škody, bezdôvodné obohatenie). Dôležité je, či na strane dodávateľa ide o jeho právo vzťahujúce sa k jeho obchodom, podnikaniu, či profesii. Odvolací súd zastáva názor, že aj v prípade Štátneho fondu rozvoja bývania ide o dodávateľa služby. Niet preto dôvod vylučovať žalovaných zo spotrebiteľsko-právnej ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami a pred nekalými obchodnými praktikami.

28. V predmetnej veci ide o vzťah dodávateľa a spotrebiteľa, nakoľko žalobca ako Štátny fond rozvoja bývania je samostatnou právnickou osobou v zmysle § 1 ods. 2 zákona č. 124/1996 Z.z. o štátnom fonde rozvoja bývania v znení platnom ku dňu uzavretia predmetnej zmluvy medzi účastníkmi, pričom v § 1 ods. 1 má vymedzený predmet svojej činnosti, teda podporu výstavby bytov a iné činnosti súvisiace s rozvojom a zveľaďovaním bytového fondu, pričom z § 3 sú zrejmé zdroje tohto fondu, ktorými sú okrem iného aj splátky úrokov poskytnutých z fondu, sankcie za porušenie zmluvných podmienok, ako aj úroky z prostriedkov fondu uložených v banke. Z uvedeného vyplýva, že ide o právnickú osobu, ktorá má charakter subjektu hospodáriaceho so ziskom, z čoho vyplýva, že ide vlastne o činnosť obchodnú, ako aj činnosť poskytovania služieb širokej verejnosti, a preto aj žalobcu je možné subsumovať pod ustanovenie § 52 Občianskeho zákonníka.

29. Žalovaní sú nepochybne spotrebiteľmi, ktorí služby a pôsobnosť žalobcu využili v zmysle zákona č. 124/1996 Z.z. a nevystupovali v predmetnom právnom vzťahu v rámci svojej obchodnej činnosti, alebo inej podnikateľskej činnosti.

30. Zmluva o poskytnutí podpory zo dňa 24.09.2002 uzatvorená medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanými ako spoludlžníkmi bola vopred pripravená a predstava, že jej text mohli žalovaní prediktovať je len iluzórna.

31. Novela Občianskeho zákonníka uskutočnená zákonom č. 150/2004 Z.z s účinnosťou od 01.04.2004 zakotvila do nášho súkromného práva právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv. Uvedenou novelou bola prebratá i Smernica Rady č.93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách čo je zrejmé z ustanovenia § 879g Občianskeho zákonníka. Obchodný zákonník účinný v čase uzatvorenia zmluvy právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv a ani právnu úpravu neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách vôbec neobsahoval. Tento právny predpis v širšom rámci súkromnoprávnej úpravy, ktorej základným všeobecným predpisom je Občiansky zákonník, má postavenie predpisu špeciálneho. Ustanovenie § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka priamo ukladá riešiť otázky Obchodným zákonníkom neupravené podľa predpisov občianskeho práva.

32. Odvolací súd nijako nepopiera argumenty, že úver je absolútnym obchodom; predmetná vec sa však týka záväzkovo - právneho vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou, ktorá je regulovaná osobitnou právnu úpravou obsiahnutou v Občianskom zákonníku (§ 52 a nasl. v spojení s § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa). Ide o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorý prijíma úver na spotrebu. Ide teda o typický občianskoprávny vzťah a niet dôvodu nechrániť dobromyseľnosť spotrebiteľa vychádzajúcu z dôvery v objektívne občianske právo.

33. Inštitút odstúpenia od zmluvy je upravený v Obchodnom zákonníku a Občianskom zákonníku odlišne. Obchodný zákonník v ust. § 349 ods. 1 zánik zmluvy viaže na okamih, keď prejav vôle oprávnenej strany odstúpiť od zmluvy je doručený druhej strane. Zánik zmluvy teda nastáva v dobe účinnosti úkonu, ktorým oprávnená osoba odstúpila od zmluvy. Tým sa Obchodný zákonník odlišuje od Občianskeho zákonníka, podľa ktorého odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom upravené alebo účastníkmi dohodnuté inak (§ 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Právna

úprava odstúpenia od zmluvy obsiahnutá v Občianskom zákonníku je pre spotrebiteľa výhodnejšia a tejto výhodnejšej úpravy sa spotrebiteľ vzdať nemohol. V tejto súvislosti je právne významné ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

34. Ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka predstavuje garanciu pre spotrebiteľa v tom zmysle, že si nemôže zhoršiť svoje zmluvné (a teda i právne) postavenie bez ohľadu na to, aké dojednania sú uvedené v spotrebiteľskej zmluve. Toto zákonné ustanovenie zaručuje prednostnú aplikáciu tých právnych predpisov na spotrebiteľský právny vzťah, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie, práve za účelom princípu zákazu zhoršenia zmluvného postavenia spotrebiteľov v právnom vzťahu s dodávateľom.

35. Zmluvná klauzula o odstúpení nie je ničím iným, ako poistením zachovania všetkých práv veriteľa vrátane úrokov len s ďalším zvýhodnením, a to o úroky aj za úverové obdobie, ktoré ešte nenastalo.

36. Podľa ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 48 v spojení s § 457) je následkom odstúpenia od zmluvy len vznik povinnosti účastníkov zmluvy navzájom si vrátiť to, čo podľa nej dostali. V danom prípade teda povinnosť žalovaných vrátiť poskytnuté finančné prostriedky žalobcovi.

37. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď vychádzal zo skutočnosti, že zmluvné strany sú povinné navzájom si vrátiť len to, čo podľa zmluvy dostali. Veriteľ sa slobodne rozhodol zmluvu zrušiť.

38. Odstúpením od zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru zanikol i záväzkový vzťah vzniknutý z tohto právneho úkonu. V dôsledku neexistencie úverového záväzku nemôže samostatne existovať ani zmluvná pokuta (§ 544 Občianskeho zákonníka) zabezpečujúca už zaniknutý záväzkový vzťah, ani ustanovenia zmluvy upravujúce úrok za poskytnutie úveru.

39. Pokiaľ súd prvej inštancie výrokom I. žalobcovi okrem istiny priznal aj nárok na zmluvný úrok vo výške 759,72 Eur, k tomuto odvolací súd uvádza, že ide o pochybenie súdu prvej inštancie pri vyhlásení rozsudku, kedy súd žalobcovi priznal viac, než na čo mal žalobca nárok, keďže sám súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku dospel k záveru, že žalobca má nárok len na vydanie bezdôvodného obohatenia v rozsahu istiny úveru. Vzhľadom na skutočnosť, že proti výroku I. rozsudku nebolo podané odvolanie, rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo výroku I. právoplatné a odvolací súd nebol oprávnený skúmať vecnú správnosť tohto rozhodnutia a nárok na zaplatenie kapitalizovaného zmluvného úroku vo výške 759,72 Eur zamietnuť.

40. Pokiaľ ide o nárok žalobcu predstavujúci náklady spojené s uplatnením pohľadávky, ustanovenie § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka ako príslušenstvo pohľadávky definuje aj náklady spojené s jej uplatnením. Aj pri nákladoch spojených s uplatnením pohľadávky za predpokladu, že o takéto náklady ide, musí platiť zásada účelnosti vynaložených nákladov. Táto zásada je vyvoditeľná zo všeobecných zásad efektivity a spravodlivosti a z ústavnoprávneho princípu proporcionality chrániaceho primeranosť ako hodnotu právneho štátu. Primeranosť súvisí s rozumnosťou v práve, ktorá je chápaná ako vyhládanie praktickej rovnováhy v rámci aplikácie práva. Náklady vzniknuté právnym zastupovaním pri skutkovo a právne jednoduchom odstúpení od zmluvy nemožno považovať za náklady účelne vynaložené v súvislosti s uplatnením pohľadávky.

41. Za daného stavu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v zamietavom výroku ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

42. Pokiaľ ide o výrok o trovách konania, k tomuto odvolací súd uvádza, že z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplýva, že by sa súd prvej inštancie zaoberal skúmaním podmienok aplikácie ust. 257 CSP. Splnenie podmienok pre aplikáciu ust. § 257 CSP súd skúma ex offa, teda aj bez návrhu strany sporu, ako to bolo aj v doterajšej praxi, zvlášť vzhľadom na situáciu, že od 1.7.2016 súd rozhoduje o nároku na náhradu trov konania ex offa. Z úradnej povinnosti preto musí skúmať aj prípadné (ne)splnenie podmienok v zmysle ust. § 257 CSP. Nie je zrejmé, či sa súd prvej inštancie zaoberal najmä okolnosťami tvrdenými žalovanou v podaní zo dňa 20.11.2017 (č.l. 113) a 21.02.2018 (č.l. 126). Keďže rozhodnutie súdu prvej inštancie je v tomto smere nepreskúmateľné, súd prvej inštancie výrok o trovách konania s poukazom na ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej

inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní súd prvej inštancie rozhodne o nároku na náhradu trov konania vo vyššie naznačených intenciách.

43. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).